

МАКЕДОНСКА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ

Фонд за научноистражувачки и уметнички дејности

**Абдулменаф Беџети
Љулета Садику
Шпреса Алија**

**РАЗМЕРИТЕ НА НЕФОРМАЛНАТА ЕКОНОМИЈА
ВО ОБЕМ И СТРУКТУРА
И НАЧИНИТЕ ЗА НЕЈЗИНО СУЗБИВАЊЕ
– СЛУЧАЈОТ НА РС МАКЕДОНИЈА –
(проект)**

**СКОПЈЕ
2022**

Раководиџел на ѓроектџоѓ
акад. Абдулменаф Беџети

Уџесници во реализаџијаѓ на ѓроектџоѓ
проф. д-р Љулета Садику
доц. д-р Шпреса Алија

Уредник
акад. Таки Фити

CIP – Каталогизаџија во публикаџија
Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“,
Скопје

339.194(497.7)(047.31)

БЕЏЕТИ, Абдулменаф

Размерите на неформалната економија во обем и структура и начините
за нејзино сузбивање : случајот на РС Македонија : (проект) /
Абдулменаф Беџети, Љулета Садику, Шпреса Алија. - Скопје :
Македонска академија на науките и уметностите, 2022. - 123 стр. ; 25 см
Фусноти кон текстот. - Библиографија: стр. 115-122

ISBN 978-608-203-352-5

1. Садику, Љулета [автор] 2. Алија, Шпреса [автор]
а) Неформална економија -- Македонија -- Истражувања

COBISS.MK-ID 57806597

СОДРЖИНА

1. ВОВЕД	5
1.1. Методолошкиот пристап на оваа студија	6
2. КРАТОК ОСВРТ КОН ЛИТЕРАТУРАТА: НЕФОРМАЛНАТА ЕКОНОМИЈА И НЕЈЗИНИТЕ ТИПОЛОГИИ, КАРАКТЕРИСТИКИТЕ И НАСОКИТЕ (МИСЛЕЊАТА) ОКОЛУ НЕФОРМАЛНАТА ЕКОНОМИЈА	7
2.1. Неформалната економија и нејзините типологии	7
2.2. Карактеристики на неформалната економија	9
2.2.1. Законските работи спроти незаконските работи	9
2.2.2. Парите како најраспространето средство за размена	10
2.2.3. Непријавени приходи или плаќања	11
2.2.4. Услови за работа	12
2.3. Школи (мисли) за неформалната економија	12
3. ОБЕМОТ НА НЕФОРМАЛНАТА ЕКОНОМИЈА	17
3.1. Кризата предизвикана од ковид-19 го затече Западен Балкан со рекордно висок степен на вработеност	28
3.2. Движењата на неформалната економија во 2020 година	31
3.3. Меѓународните политики и мерки за третирање на неформалната економија	35
4. ПРИЧИНИТЕ И ПОСЛЕДИЦИТЕ НА НЕФОРМАЛНАТА ЕКОНОМИЈА	36
4.1. Оптоварувањето со даноци и придонеси за социјално осигурување	36
4.2. Комплексноста на регулативата и законските прописи	38
4.3. Услугите на јавниот сектор	39
4.4. Формална економија	40
5. МЕРЕЊЕТО НА НЕФОРМАЛНАТА ЕКОНОМИЈА	41
6. ШИРОКИТЕ ЕФЕКТИ НА НЕФОРМАЛНАТА ЕКОНОМИЈА	48
7. ВРСКАТА ПОМЕЃУ ФОРМАЛНИОТ И НЕФОРМАЛНИОТ СЕКТОР	51

8. ШТО Е ТОА ШТО СЕ ИСКЛУЧУВА ОД НЕФОРМАЛНАТА ЕКОНОМИЈА?	55
9. НЕФОРМАЛНАТА ЕКОНОМИЈА ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	56
10. МЕРЕЊЕТО (ПРОЦЕНУВАЊЕТО) НА НЕФОРМАЛНАТА ЕКОНОМИЈА ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	67
11. ПРИЧИНИТЕ И ПОСЛЕДИЦИТЕ ОД ПОЈАВАТА НА НЕФОРМАЛНАТА ЕКОНОМИЈА ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	74
12. МЕТОДОЛОГИЈА НА ИСТРАЖУВАЊЕТО	75
12.1. Дефиниција и опфат на истражувањето	77
12.2. Дизајн на анкетата	78
12.3. Моделот MIMIC	81
12.4. Спецификација на моделот MIMIC	84
12.5. Податоци	88
12.6. Ограничувања на податоците	88
13. РЕЗУЛТАТИТЕ НА АНКЕТАТА – НЕФОРМАЛНАТА ЕКОНОМИЈА ВО БИЗНИС-СЕКТОРОТ	89
14. ЕМПИРИСКИ РЕЗУЛТАТИ НА MIMIC-МОДЕЛОТ И ПРОЦЕНА НА НЕФОРМАЛНАТА ЕКОНОМИЈА	98
14.1. Заклучок	104
15. РЕЗИМЕ ЗА МЕТОДИТЕ НА МЕРЕЊЕ НА НЕФОРМАЛНАТА ЕКОНОМИЈА	106
15.1. Примена на директни методи, нивните предности и ограничувања	106
15.2. Примена на индиректни методи, нивните предности и ограничувања	108
15.3. Примена на MIMIC-моделот, неговите предности и ограничувања	111
15.4. Ограничувања на оваа научна студија	112
16. ЗАКЛУЧОЦИ ОД НАУЧНАТА СТУДИЈА	113
17. КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА	115

Издавач
Македонска академија на науките и уметностите

Јазична редакција
Николинка Нолевска

Техничка обработка
Драгица Топузоска

Тираж
200 примероци

Печат
„Арбериа десигн“ – Тетово